

2023-05-28

Naturvärdesinventering södra Granarp, Jönköping

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Allmän beskrivning av naturmiljön	3
Metodik och avgränsning.....	3
Begreppet rödlistad art och naturvårdsart.....	4
Resultat	5
Områden med biologiska naturvärden.....	5
Naturvärdesobjekt	5
Värdeelement.....	8
Biotopskyddsområden	9
Naturvårdsarter i inventeringsområdet	9
Litteratur	10

Framsidas foto visar en av områdets gamla tallar.

Sammanfattning

De inventerade ytorna utgörs av barrskog strax norr och nordost om Granarpssjön, någon mil söder om Jönköping. I området identifierades två små naturvärdesobjekt där ett bedöms ha påtagligt naturvärde och det andra visst naturvärde. Ett 15-tal äldre tallar, två granar och en rönn bedöms inom kort vara så pass gamla att de kan klassas som särskilt skyddsvärda träd. Utöver dessa så finns ett par grova tallhögstubbar som utgör värdeelement. Blott 5 naturvårdsarter noterades varav 2 omfattas av fridlysningsbestämmelser (grön sköldmossa och revlumner). Inga områden eller företeelser som omfattas av generella biotopskyddsbestämmelser påträffades och här finns heller inga områden med beslutade områdesskydd.

Allmän beskrivning av naturmiljön

Inventeringsområdet domineras av ung tallskog med inslag av gran och björk samt enstaka rönn, ek och asp. Området ligger relativt högt och i nära anslutning till framväxande industriområden. Några av delytorna är starkt präglade av denna närhet.

Metodik och avgränsning

Inom det avgränsade inventeringsområdet (se Karta 1) har naturvärdesinventering genomförts som i huvudsak följer ”Svensk standard för naturvärdesinventering SS 199000 2014” med ambitionsnivå ”Detalj” och tilläggen ”värdeelement”, ”generellt biotopskydd”, ”detaljerad redovisning av arter” och ”Klass 4”.

Metodiken innebär förenklat att områden med större positiv betydelse för biologisk mångfald än den genomsnittliga miljön redovisas och beskrivs samt klassas i en fyrgradig skala där klass 1 är högsta naturvärde (av stor betydelse på nationell eller global nivå), klass 2 är högt naturvärde (av stor betydelse för biologisk mångfald på regional nivå), klass 3 är påtagligt naturvärde, klass 4 är områden av visst värde för biologisk mångfald. För ytterligare detaljer om metodik och klassning hänvisas till standarden.

Området fältbesöktes 17e maj 2023.

Karta 1: Översiktskarta över det undersökta området (rastrerat).

Begreppet rödlistad art och naturvårdsart

Rödlistade arter är arter som minskar, är särskilt känsliga för pågående markanvändning eller är så sällsynta att de löper risk att dö ut från landet enligt ArtDatabankens expertkommittéer (Gärdenfors, U (ed) 2020). De rödlistade arterna delas in i olika kategorier utefter hur stor risken för att de ska dö ut från Sverige bedöms vara. Kategorin **NT** är den kategori som innebär den lägsta risken men ändå nästan hotade (Near Threatened), **VU** står för Vulnerable = sårbar, **EN** står för Endangered dvs starkt hotad, **CR** står för Critically Endangered akut hotad och sedan finns en kategori **DD**, Data Deficient, där arter som man saknar tillräcklig kunskap om men som ändå tros uppfylla kraven för rödlistning hamnar.

Naturvårdsarter omfattar arter som indikerar att ett område har högt naturvärde och arter som i sig själva är av särskild betydelse för biologisk mångfald. Med naturvårdsarter avses i detta fall skyddade arter (fridlysta), rödlistade arter, ansvarsarter och signalarter (Nitare 2020). Undantag utgörs av de rödlistade trädslagen alm och ask som båda är rödlistade men inte räknas som naturvårdsarter då det är sjukdomar och inte förändrad markanvändning som utgör det stora hotet mot deras fortlevnad i landet.

Resultat

Resultatet av inventeringen redovisas i en områdesdel med översiktligt beskrivna områden med naturvärden, en del som tar upp påträffade värdeelement, en del med områden som berörs av biotopskydd, samt en del som berör områdets naturvårdsarter.

Områden med biologiska naturvärden

Vid inventeringen identifierades 2 små naturvärdesobjekt enligt metodiken. Dessa utgörs av två skogsbestånd med inslag av gamla träd. Se vidare nedan.

Naturvärdesobjekt

Karta 2: Naturvärdesobjekt

Naturvärdesobjekt 1 0,27 ha

Barrskog/bergbrant

Klass 3, påtagligt värde

Naturvärdesbedömning

Området har ett påtagligt biotopvärde knutet till den beskuggade bergbranten med lodytor av en ovanlig basisk bergart, samt till äldre träd och ett varierat trädsikt samt innehållet av död ved. Artvärdet bedöms som ”visst” då enstaka naturvårdsarter förekommer, däribland en fridlyst art. Dock har ingen riktigt ovanlig eller rödlistad art hittats.

Beskrivning

Området utgörs av en ostvänd grönstensbrant med lodytor och block. Både i och ovanför lodytorna finns ett varierat trädsikt med stor trädslagsvariation. Gran och tall dominerar med inslag av asp och enstaka björk, rönn och sälg och i busksiktet finns enstaka hasselbuske. Trädsiktets ålder ligger i ett spann mellan 70 och 150 år med enstaka äldre och yngre träd. Jordarten i området är rik varför även floran blir rik på örter. Här finns bland annat skogsviol, harsyra, vispstarr och bredbladiga gräs. I branten finns ett viktigt inslag av död ved av olika trädslag. På död ved i den södra delen finns ett bestånd med grön sköldmossa på granved.

Skötsel för bevarande av naturvärden

Områdets naturvärde bevaras bäst om det lämnas helt orört, tillsammans med en skyddszon nedanför branten.

Naturvårdsarter

Barkkornlav, grön sköldmossa (fridlyst). Fler arter finns i den del av biotopen som fortsätter norr om inventeringsytan.

Kommentar

Naturvärdesobjektet fortsätter norrut utanför inventeringsområdet (inventerad 2022).

Naturvärdesobjekt 2 0,14 ha

Barrskog

Klass 4, visst naturvärde

Naturvärdesbedömning

Området har ett visst biotopvärde knutet till inslaget av gamla barrträd på rik mark. Artvärdet bedöms som obetydligt då bara en allmän naturvårdsart noterades med en liten förekomst.

Beskrivning

Området utgörs av ett område med påtagligt inslag av gamla, relativt grova tallar och ett par gamla granar. Aldern på tallarna bedöms ligga mellan 150 och 170 år, granarna antas vara några decennium yngre. Berggrunden är uppbyggd av en lite mer lättvittrad mörk bergart (grönsten) vilket ger ett bördigt jordlager där ett antal skogslevande örter trivs. Här märks detta genom inslag av arter som skogsviol, vispstarr, blodrot m fl.

Bevarande av naturvärden

Områdets naturvärden består och kommer att öka om trädskiktet tillåts fortsätta åldras tillsammans med en beskuggande skyddszon.

Naturvårdsarter

Vågig sidenmossa

Källor

I fält.

Värdeelement

Inom inventeringsområdet finns en del företeelser som är särskilt viktiga i landskapet för bevarande av arter som annars har det svårt med dagens dominerande markanvändning. Här handlar det om ett 15-tal gamla tallar, två gamla granar, en gammal rönk och två grova tallhögstubbar. Elementen redovisas på kartan nedan och behandlas inte ytterligare i rapporten. Vad gäller samtliga av de levande träderna så är de inte riktigt tillräckligt gamla för att uppfylla kriteriet för särskilt skyddsvärda träd enligt metodiken men då de inom bara ett par decennier kommer att uppnått denna ålder behandlas de här som värdeelement.

Karta 3: Översikt över värdeelement.

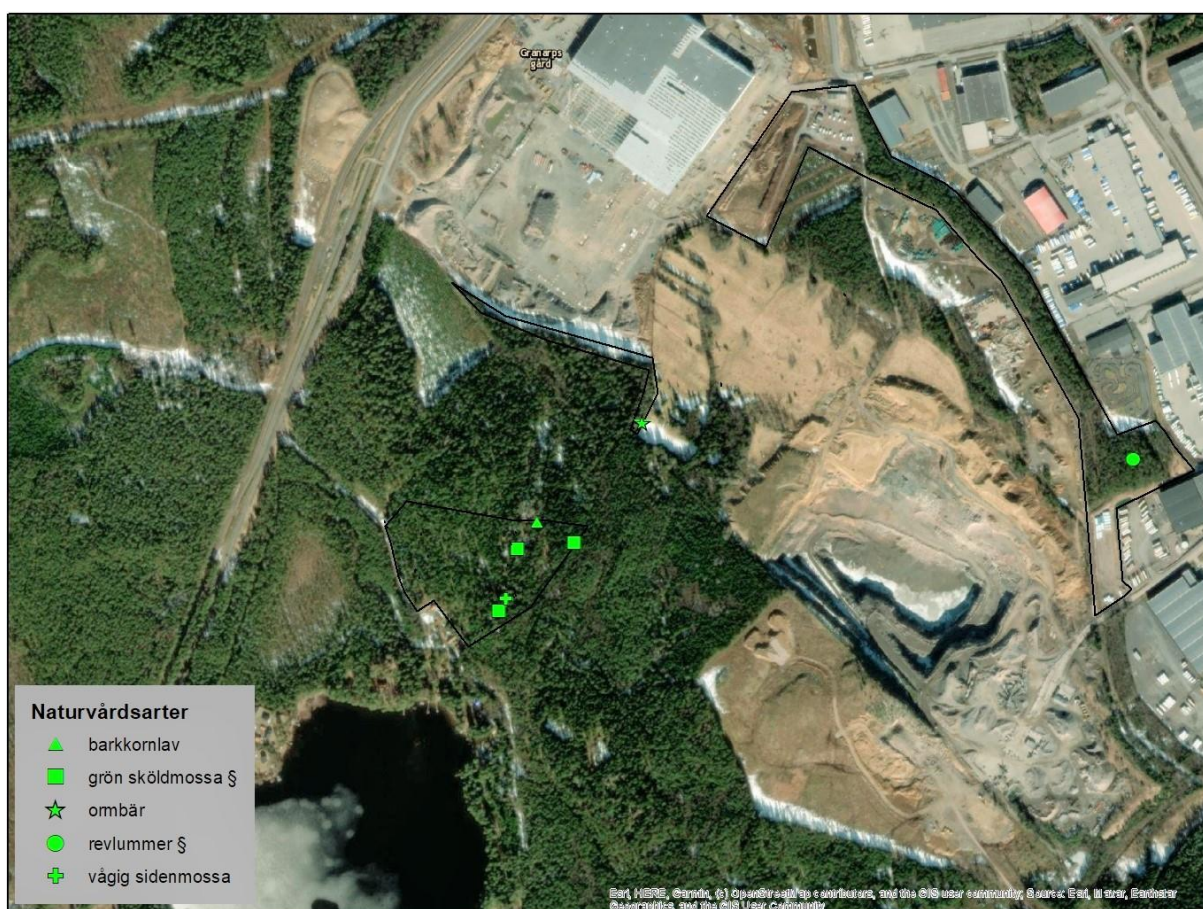

Biotopskyddsområden

Biotopskyddsområde är en skyddsform som används för små mark- och vattenområden som på grund av sina särskilda egenskaper är värdefulla livsmiljöer för hotade djur- eller växtarter. Biotoperna är också viktiga för vanligare arter, samt för variationen i landskapet. Det finns två olika former av biotopskyddsområde. Det ena innebär ett generellt skydd för vissa biotoper. Det andra innebär att skydd för en biotop beslutas i varje enskilt fall. Inom inventeringsområdet förekommer inga biotopskyddsområden av någon av typerna.

Naturvårdsarter i inventeringsområdet

Några naturvårdsarter noterades vid inventeringen, därav enstaka lav, mossor och kärlväxt. Några arter är fridlysta och dessa behandlas särskilt nedan. Övriga arter redovisas bara inom respektive naturvärdesobjekt (ovan) samt som punkter på nedanstående karta.

Karta 5: Naturvårdsarter. Symbolen § indikerar att arten omfattas av fridlysningsbestämmelser.

Grön sköldmossa *Buxbaumia viridis* (fridlyst). Arten växer på murken ved i väl slutna skogsmiljöer. Veden kan utgöras av såväl avverkade stubbar som murkna fallna hela stammar. Eftersom arten förefaller kunna klara sig bra på stubbar i produktionsskog har dess population bedömts som livskraftig nationellt sett. Den förekommer allmänt söder om den biologiska norrlandsgränsen samt ett bra stycke upp längs norrlandskusten, men saknas i stort sett helt i Skåne, Halland och Bohuslän samt angränsande kommuner i Småland och Västergötland. Denna förekomst ligger alltså i kanten av det huvudsakliga utbredningsområdet.

Inom inventeringsområdet hittades grön sköldmossa på 3 separata vedsubstrat, vara två granlågor och en björkstubbe (den östligaste punkten).

Revlummer *Lycopodium annotinum* (fridlyst). Arten är vanlig på skogbevuxen torvmark och i skog med lite tjockare förnalager, gärna på sandig mark.

Inom inventeringsområdet påträffades en storvuxen planta som rymdes inom 6 kvadratmeter.

Litteratur

Gärdenfors, U. (ed.) 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Nitare, J. 2020. Skyddsvärd skog – naturvårdsarter och andra kriterier för naturvärdesbedömning. Skogsstyrelsens förlag. 2020

Swedish standards institute. SS_199000_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning

Swedish standards institute. SIS-TR_199001_2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000

Naturvårdsverket 2012. Naturvårdsverkets vägledningar gällande biotopskydd.

Digitala:

Artportalen: <https://www.artportalen.se/> uttag 2023-04-19

Artdatabankens artfaktablad: <https://artfakta.se/naturvard>